

TỔNG HỢP BIẾN ĐỘNG TUẦN QUA (từ 21/11 đến 27/11)

Sự kiện chính trong tuần

- **Trung Quốc cảnh báo Ấn Độ và Philíppin về vấn đề Biển Đông**
- **Hội thảo an toàn đường biển trên Biển Đông tại Trung Quốc**
- **Trung Quốc bí mật đóng thêm tàu ngầm Type-041**
- **Trung Quốc sẽ tập trận hải quân ở Thái Bình Dương**
- **Thời hạn hoàn tất dự thảo COC vào tháng 7 năm 2012**
- **Việt Nam khẳng định chủ quyền đối với Hoàng Sa và Trường Sa.**
- **Trình Quốc Hội Dự án Luật Biển Việt Nam**
- **Nga đầu tư 400 triệu USD khai thác 2 mỏ dầu khí tại Việt Nam**
- **Philíppin kêu gọi Hàn Quốc trợ giúp vũ khí phòng thủ Biển Đông**
- **Mỹ đưa tàu quân sự đến Singapore**

I. Động thái của các quốc gia

+ Trung Quốc:

Hội thảo về an toàn đường biển trên Biển Đông tại Trung Quốc. Ngày 17/11, Viện nghiên cứu Biển Đông của Trung Quốc đã tổ chức một buổi hội thảo tại đảo Hải Nam với chủ đề về an toàn đường biển trên Biển Đông, với mục đích tìm ra những ủng hộ về pháp lý cho lập trường của Trung Quốc trong việc ngăn cản hoặc hạn chế tối đa các hoạt động quân sự của nước ngoài tại khu đặc quyền kinh tế, trái ngược với lập trường của Mỹ. Giáo sư Carl Thayer, chuyên gia Đông Nam Á thuộc Học viện quốc phòng Australia, cho biết: “Điều mà Trung Quốc muốn nói là Mỹ trong điều kiện hiện tại chỉ có hai lựa chọn hoặc là tham gia công ước (Công ước Liên Hiệp Quốc về luật biển) hoặc nếu không thì

hãy im lặng đừng cố tìm cách diễn giải công ước khi mà chính bản thân mình không muốn tham gia (Quốc Hội Mỹ vẫn chưa thông qua)”¹.

Bắc Kinh: Vấn đề Biển Đông càng đa phương càng rắc rối! Phát biểu tại cuộc họp báo về Hội nghị Lãnh đạo cấp cao Đông Á và hỏi đáp các vấn đề Biển Đông hôm 21/11, người phát ngôn Bộ Ngoại giao Trung Quốc Lưu Vi Dân cho hay, vấn đề Biển Đông nên do các nước có chủ quyền liên quan giải quyết; việc các thế lực bên ngoài can thiệp hay đem vấn đề Biển Đông ra thảo luận tại các diễn đàn đa phương sẽ càng làm cho tình hình phức tạp hơn, không có lợi cho việc giải quyết tranh chấp².

Truyền thông Trung Quốc cảnh cáo Philippin về vấn đề Biển Đông. Tân Hoa Xã ngày 21/11 lên tiếng cảnh cáo Philippin chớ nên khiêu khích Bắc Kinh về vấn đề Biển Đông. Bài báo đã kích việc chính phủ Manila đặt tên cho Biển Đông là Biển Tây Philippin, đồng thời lên án Ngoại trưởng Hillary Clinton của Hoa Kỳ đã dùng theo cách gọi này trong chuyến thăm Philippin. Tân Hoa xã nói hành động khiêu khích thường xuyên của Philippin trong vấn đề Biển Đông chủ yếu là một trò phô trương chính trị và Hoa kỳ nên tránh bị lôi kéo trong các tranh chấp phức tạp³.

Trung Quốc bí mật đóng thêm tàu ngầm Type-041. Các trang mạng Trung Quốc vừa đăng hình một chiếc tàu ngầm diesel-điện được cho thuộc lớp Yuan (Nguyên), đóng tại nhà máy Giang Nam và đang chuẩn bị được hạ thủy. Trước đó, tàu ngầm Type-041 lớp Nguyên đầu tiên của Trung Quốc đã được hạ thủy vào năm 2004 ở nhà máy đóng tàu Vũ Hán. Như vậy, Trung Quốc đang có tới 2 nhà máy cùng đóng tàu lớp Nguyên, việc này cho thấy Trung Quốc đang muốn sớm sở hữu số lượng lớn các tàu ngầm hiện đại để tăng cường cho các hạm đội của mình⁴.

---

¹ http://www.rfa.org/vietnamese/in_depth/us-cn-d-t-agree-in-eez-vh-11212011114151.html

² <http://www.fmprc.gov.cn/eng/xwfw/s2510/t880858.htm>

³ http://news.xinhuanet.com/english2010/indepth/2011-11/21/c_131259724.htm

⁴ <http://www.baomoi.com/Home/TheGioi/quocphong.baodatviet.vn/Trung-Quoc-bi-mat-dong-them-tau-ngam-Type041/7407451.epi>

Bắc Kinh cảnh báo Delhi về Biển Đông. Với lời cảnh báo trực tiếp hướng vào Ấn độ, người phát ngôn bộ ngoại giao Trung Quốc phát biểu rằng “chúng tôi hy vọng không nhìn thấy sự can dự của các thế lực bên ngoài vào tranh chấp Biển Đông và không muốn thấy các công ty nước ngoài tiến hành các hoạt động gây phương hại đến chủ quyền và lợi ích của Trung Quốc”. Đây là câu trả lời cho câu hỏi về cuộc thảo luận giữa thủ tướng Mammohan Singh và người đồng nhiệm Trung Quốc Ôn Gia Bảo bên lề của Thượng đỉnh Đông Á tại Bali cuối tuần qua⁵.

“Vai trò của Mỹ tại châu Á” của *Xue Litai*, Trung tâm Hợp tác và An ninh Quốc tế thuộc Đại học Stanford, California, Mỹ. Nhận thực rằng “trương lai của Mỹ ở châu Á”, Mỹ đang chuyển mạnh sang việc tạo sự hiện diện mạnh mẽ ở châu Á. Những tính toán chiến lược như vậy đã làm quan hệ Mỹ - Trung trở nên quan trọng nhất và cũng là mối quan hệ phức tạp nhất mà Washington đã từng thiết lập. Do đó, Mỹ phải tham gia hợp tác với Trung Quốc. Đồng thời, các quan chức cấp cao của Mỹ cũng cho rằng cần thiết phải tiếp tục chính sách kiềm chế Trung Quốc. Do đó, Mỹ đã sử dụng tranh chấp Biển Đông để ngăn chặn việc mở rộng ảnh hưởng xuống phía Nam của Trung Quốc⁶.

“Ấn Độ tự tạo ra ảo giác bị Trung Quốc bao vây” của *Đinh Cương*. Nhất cử nhất động của Trung Quốc ở châu Á hay Đông Nam Á, Ấn Độ đều đặt dấu hỏi rằng Trung Quốc muốn làm gì, và Ấn Độ luôn tìm cách phá vòng vây. Việc Ấn Độ có ít quan hệ kinh tế với các nước ASEAN so với Trung Quốc không phải do Ấn Độ không muốn thúc đẩy mà vì Ấn Độ không có “vốn liếng”. Vốn liếng ở đây không chỉ về thực lực mà là mở cửa, sự ganh đua giữa Ấn Độ với Trung Quốc thực chất là thi xem ai mở cửa nhiều hơn, đi ra ngoài mạnh hơn. Không ai muốn bao vây Ấn Độ, người Ấn Độ cần làm trước hết là dỡ bỏ bức tường bao vây tâm lý của mình⁷.

---

⁵ http://articles.timesofindia.indiatimes.com/2011-11-22/india/30428399_1_south-china-sea-forward-bilateral-relations-gautam-bambawale

⁶ The role that US plays in Asia, <http://english.peopledaily.com.cn/90780/7655002.html>

⁷ Thời báo Hoàn cầu ngày 21/11

Quan điểm của Thủ tướng Trung Quốc về Biển Đông tại EAS. Đối với việc một số lãnh đạo các nước đề cập đến vấn đề Biển Đông, Ôn Gia Bảo nhắc lại lập trường nhất quán của phía Trung Quốc, nhấn mạnh tranh chấp Biển Đông cần do các nước có chủ quyền liên quan trực tiếp thông qua bàn bạc và đàm phán hữu nghị, giải quyết bằng phương thức hòa bình. Đây là nhận thức chung của DOC. Trung Quốc mong muốn các bên xuất phát từ đại cục duy trì hòa bình, ổn định khu vực, làm nhiều hơn những việc tăng cường lòng tin, thúc đẩy hợp tác⁸.

“Vấn đề Biển Đông không để gác lại – Trung Quốc thử đi con đường mới” của Trương Ôn Lĩnh, Ủy viên Ủy ban học thuật thuộc Viện Khoa học xã hội Trung Quốc. Tình hình hiện nay cho thấy việc “gác lại” vấn đề tranh chấp Biển Đông là hết sức khó khăn. Mặt khác, để giải quyết vấn đề này cũng không hề đơn giản. Trung Quốc đang tìm kiếm mọi biện pháp mới để thúc đẩy phát triển quan hệ với ASEAN và hợp tác cùng khai thác Biển Đông. Biện pháp mới tiếp theo mà Trung Quốc đang áp dụng là xây dựng Quỹ hợp tác trên biển Trung Quốc – ASEAN có quy mô 3 tỷ NDT, nhằm tăng cường hợp tác trên biển giữa Trung Quốc và ASEAN. Việc khai thác chung có thể cân nhắc tiến hành ở những vùng biển không có tranh chấp, đồng thời hết sức tránh những lĩnh vực đụng chạm tới lợi ích lớn như dầu khí⁹.

“Cần đẩy nhanh việc giải quyết vấn đề Biển Đông” của giáo sư Dương Bảo Quân, Đại học Bắc Kinh. Cần áp dụng một số biện pháp cần thiết để duy trì tốt hơn lợi ích biển của Trung Quốc. Một là, kiên trì nguyên tắc cơ bản “chủ quyền thuộc ta”, lợi dụng giới báo chí trong và ngoài nước tuyên truyền về chứng cứ lịch sử và pháp lý chứng minh Trung Quốc có chủ quyền đối với các đảo ở Biển Đông. Hai là, tránh làm gay gắt thêm mâu thuẫn. Ba là, đẩy nhanh việc khai thác tài nguyên ở Biển Đông. Bốn là, Trung Quốc và

---

⁸ <http://english.peopledaily.com.cn/102774/7652020.html>

⁹ Tờ “Đại công báo” (Hong Công) ngày 22/11/2011

ASEAN đã đạt được nhất trí, tăng cường hợp tác thiết thực trên cơ sở thực hiện toàn diện DOC, bắt tay thảo luận xây dựng “Bộ quy tắc ứng xử”¹⁰.

“**Chính sách ngoại giao đe dọa của Trung Quốc**” của *Jens Kastner*. Thời báo hoàn cầu, tờ báo có trụ sở tại Bắc kinh được phát hành bằng cả hai thứ tiếng Anh và Trung, đang gây ra những làn sóng chưa từng có với những bài viết của chuyên mục op-ed kêu gọi tiến hành các hoạt động quân sự đối với những quốc gia láng giềng của Trung Quốc. Tờ báo này hoạt động dưới sự bảo trợ của Đảng Cộng Sản Trung Quốc. Mặc dù những lời kêu gọi chiến tranh này được tiếp theo sau bởi những tuyên bố xoa dịu của người phát ngôn Bộ Ngoại giao Trung Quốc Khương Du, các nhà quan sát cho rằng những bài báo mang giọng điệu cực đoan hiếu chiến này nhằm nỗ lực giúp Bắc kinh đạt được sự nhượng bộ trên bàn đàm phán quốc tế. Tờ thời báo hoàn cầu đang vào vai cảnh sát xấu còn chính phủ Trung Quốc đóng vai cảnh sát tốt¹¹.

“**Biển Đông không tồn tại vùng biển quốc tế**” của giáo sư *Phan Quốc Bình*, Đại học chính pháp Tây Nam Trung Quốc. Vùng biển bên trong và bên ngoài “đường chín đoạn” đều không có không gian cho vùng biển quốc tế tồn tại. Tuy nhiên xuất phát từ việc tôn trọng tập quán của luật pháp quốc tế, Trung Quốc đã cho các nước khác quyền tự do qua lại ở Biển Đông. Nhưng điều đó đã trở thành cái cớ để Mỹ lãnh đạo Biển Đông. Sự hữu nghị của Trung Quốc liên tục bị hiểu đó là sự nhu nhược. Nếu như “một người qua đường” muốn đến lãnh đạo Biển Đông thì chủ trương của Trung Quốc ở Biển Đông sẽ bị đẩy lùi. Do đó, Trung Quốc cần thể hiện cứng rắn hơn, thông qua quan hệ song phương trao đổi với từng nước xung quanh, kiên quyết loại bỏ sự can thiệp của nước lớn ngoài khu vực, bảo vệ quyền lợi lịch sử “đường chín đoạn ở Biển Đông của Trung Quốc”¹².

---

¹⁰ Tuần báo pháp chế Trung Quốc ngày 22/11/2011

¹¹ Jens Kastner, “China's Foreign Policy Bulldozer”,

http://www.asiasentinel.com/index.php?option=com_content&task=view&id=3974&Itemid=171

¹² Thời báo hoàn cầu ngày 21/11

Trung Quốc sẽ tập trận hải quân ở Thái Bình Dương. Bộ Quốc phòng Trung Quốc hôm 23/11 loan báo, chính quyền Bắc Kinh sẽ cho tiến hành tập trận hải quân tại Thái Bình Dương trong tháng này. Hãng tin Reuters ghi nhận, tuyên bố trên đây được đưa ra chỉ một tuần sau khi Washington tăng cường sự hiện diện tại châu Á – Thái Bình Dương, với kế hoạch gọi 2.500 thủy quân lục chiến Mỹ đến căn cứ quân sự Darwin ở Úc¹³.

“**Thủ tướng Ôn Gia Bảo bàn về Biển Đông**” của *Jeremy Page*. Trong cuộc thử nghiệm quan trọng đối với chính sách châu Á mới và chủ động của mình, Mỹ dường như đã giành được một chiến thắng ngoại giao trước Trung Quốc bằng việc đưa vấn đề Biển Đông đang gây tranh cãi vào chương trình nghị sự của một diễn đàn khu vực bất chấp sự phản đối công khai của Bắc Kinh. Theo các quan chức Trung Quốc và Mỹ tham dự hội nghị, Thủ tướng Trung Quốc Ôn gia bảo đã miễn cưỡng thảo luận về vấn đề này với 17 nhà lãnh đạo khác tại Thượng đỉnh Đông Á ở Bali, Indônêxia, vào hôm thứ bảy trong khi nhắc lại quan điểm của Trung Quốc rằng đây là một diễn đàn không thích hợp để giải quyết vấn đề như vậy¹⁴.

+ *Việt Nam:*

Việt Nam khẳng định chủ quyền đối với Hoàng Sa và Trường Sa. Chiều 24.11, trong cuộc họp báo thường kỳ của Bộ Ngoại giao, về thông tin Sở Giao thông vận tải tỉnh Hải Nam, Trung Quốc đã phê duyệt cho phép một công ty của Trung Quốc mở tuyến du lịch đến quần đảo Hoàng Sa, người phát ngôn Bộ Ngoại giao Lương Thanh Nghị nói: “Việt Nam khẳng định chủ quyền không tranh cãi đối với quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa. Mọi hoạt động của nước ngoài tại hai khu vực này mà không được sự đồng ý của Việt Nam là vi phạm chủ quyền của Việt Nam, trái với tinh thần DOC”¹⁵

¹³ <http://www.reuters.com/article/2011/11/23/us-china-navy-idUSTRE7AM0VH20111123>

¹⁴ Jeremy Page, “China's Wen Discusses South China Sea Issue”, <http://online.wsj.com/article/SB10001424052970203710704577049890766208860.html>

¹⁵ http://www.mofahcm.gov.vn/vi/mofa/tt_baochi/pbnfn/ns111124175551#P6uNSBf6XJNv

Dự án Luật Biển Việt Nam: Khẳng định chủ quyền biển, đảo. Ngày 21-11, Quốc Hội đã nghe Chính phủ báo cáo về dự án Luật Biển Việt Nam, báo cáo thẩm tra của Ủy ban Pháp luật và thảo luận về dự luật quan trọng này. Các điều khoản trong dự luật được xây dựng với quan điểm chủ quyền quốc gia là không thể nhân nhượng, trong đó quần đảo Hoàng Sa thuộc chủ quyền, nằm trong vùng biển Việt Nam. Nội dung bảo vệ chủ quyền của Việt Nam cũng thể hiện đối với các đảo ở Trường Sa mà Việt Nam đã tuyên bố, thực thi chủ quyền¹⁶.

Vì sao ngân sách quốc phòng Việt Nam tăng? Giới quan sát nhận định ngân sách quốc phòng Việt Nam cho năm 2012 tăng mạnh nhằm tập trung bảo vệ quyền lợi ở Biển Đông. Tạp chí quốc phòng Jane's Defence hôm nay cho biết số tiền 70.000 tỷ đồng có nghĩa là tiền chi cho quốc phòng Việt Nam năm 2012 sẽ tăng gần 35% so với năm 2011. Nhưng so với các nước trong vùng Đông Nam Á, chi phí quốc phòng chính thức của Việt Nam vẫn thấp hơn so với Singapore, Thái Lan, Indonesia và Malaysia¹⁷.

Xuất bản sách "Bằng chứng lịch sử và cơ sở pháp lý: Hoàng Sa, Trường Sa là của Việt Nam". NXB Trẻ vừa cho ra mắt bốn cuốn sách trong Tủ sách Biển đảo Việt Nam, trong đó đáng chú ý là cuốn sách với nhan đề trên, tập hợp những bài viết của các nhà nghiên cứu, chuyên gia trong và ngoài nước. Trong cuốn sách này, các nhà nghiên cứu đã dày công khảo sát kho thư tịch cổ của Trung Quốc để cho thấy Hoàng Sa, Trường Sa chưa từng được ghi nhận trong bất cứ văn bản nào của lịch sử Trung Quốc đến tận nửa đầu thế kỷ 20¹⁸.

An ninh biển có vai trò then chốt với châu Á-Thái Bình Dương. Do vậy khu vực cần một bộ Quy tắc ứng xử có tính ràng buộc nhằm bảo đảm an ninh biển chung cho toàn bộ

---

¹⁶ <http://phapluattp.vn/2011/11/21/103340110p0c1013/du-an-luat-bien-viet-nam-khang-dinh-chu-quyen-bien-dao.htm>

¹⁷ http://www.bbc.co.uk/vietnamese/vietnam/2011/11/111123_viet_defence_spending.shtml,
http://jdin.janes.com/public/jdin/market_intelligence.shtml

¹⁸ <http://www.tiasang.com.vn/Default.aspx?tabid=109&CategoryID=4&News=4635>

khu vực, không chỉ cho Biển Đông. Đây là nhận định chung của đa số đại biểu dự Cuộc họp Đại hội đồng Hội đồng Hợp tác An ninh châu Á-Thái Bình Dương lần thứ 8 diễn ra trong hai ngày 21 và 22/11 tại Hà Nội. Để đạt được COC, các học giả đều cho rằng, ASEAN cần đóng vai trò trung tâm, tạo diễn đàn để các bên đàm phán và thảo luận¹⁹.

+ Philippin:

Hoàn tất dự thảo COC vào năm 2012. Bộ trưởng Ngoại giao Philippines Albert Del Rosario cho biết tại Hội nghị cấp cao ASEAN-Trung Quốc vừa qua ở Bali, ASEAN và Trung Quốc đã nhất trí tháng 7-2012 là thời hạn để hoàn tất dự thảo Quy tắc ứng xử của các bên ở biển Đông (COC). Vấn đề soạn thảo COC sẽ được Campuchia, nước đảm nhiệm chủ tịch ASEAN, đưa vào chương trình nghị sự²⁰.

Philippin kêu gọi Hàn Quốc trợ giúp vũ khí phòng thủ Biển Đông. Tổng thống Hàn Quốc Lee Myung-Bak cùng một phái đoàn chính phủ đã đến Manila vào hôm 21/11 mở đầu chuyến công du ba ngày. Tổng thống Philippin đã đề nghị Tổng thống Hàn Quốc cung cấp phi cơ quân sự, tàu chiến và các loại trang bị khác để gia tăng khả năng quân đội quốc gia trong bối cảnh căng thẳng với Trung Quốc tại Biển Đông. Tổng Thống Lee Myung-Bak tuyên bố Hàn Quốc muốn hợp tác với Manila để giải quyết những vấn đề mà Philippin phải đối phó trên biển, theo luật quốc tế²¹.

+ Mỹ:

“Obama thúc đẩy quan hệ mới ở châu Á” của *Laura Meckler*. Ông Obama trở thành tổng thống Mỹ đầu tiên tham dự Hội nghị Thượng đỉnh Đông Á – được tổ chức hôm thứ bảy tại đảo Bali của Indônêxia – với nỗ lực thay đổi nhóm đó thành một diễn đàn để giải

---

¹⁹ <http://www.vietnamplus.vn/Home/An-ninh-bien-co-vai-tro-then-chot-voi-chau-ATBD/201111/114409.vnplus>

²⁰ <http://www.philstar.com/Article.aspx?articleId=750731&publicationSubCategoryId=63>

²¹ <http://gulfnnews.com/news/world/philippines/aquino-turns-to-south-korea-for-war-material-in-defense-of-areas-claimed-in-the-spratly-archipelago-1.934613>

quyết các vấn đề về an ninh và chính trị, như xung đột ở Biển Đông, nơi Trung Quốc yêu sách là thuộc chủ quyền lãnh thổ của mình. Ở khía cạnh đó, vai trò đang tăng lên của Mỹ đã có hiệu quả. Tại hội nghị hôm thứ bảy, 16 trong 18 quốc gia đã đưa ra vấn đề về quyền lãnh thổ, đẩy Trung Quốc vào thế bị động²².

“Mỹ khởi động sách lược Chiến tranh lạnh mới đối với Trung Quốc”. Tổng Thống Mỹ Obama tuyên bố sẽ đưa 2500 Hải quân lục chiến đóng tại Úc, điều này có nghĩa rằng Mỹ đã vượt tuyến, bắt đầu một cuộc chiến tranh lạnh mới đối với Trung Quốc. Cuộc chiến tranh lạnh mới này sẽ nghiêng về kinh tế, chính trị và ngoại giao chứ không phải quân sự. Chiến tranh lạnh mới của Obama vừa nhấn mạnh coi trọng quan hệ hợp tác với Trung Quốc, đồng thời cũng áp dụng những chính sách có tính đối kháng rõ hơn và o ép Trung Quốc mạnh hơn. Obama tuyên bố “Mỹ là nước Thái Bình Dương” điều đó có nghĩa là “Mỹ sẽ càng có vai trò quan trọng và lâu dài hơn đối với tương lai khu vực này”²³

Mỹ đưa tàu quân sự đến Singapore. Trong bối cảnh thông báo về việc đưa quân đến Úc, Washington đã nhắc tới thỏa thuận liên quan đến việc triển khai các tàu chiến mới nhất ở Singapore. Hiện tại, Mỹ và Singapore đang ở trong giai đoạn đàm phán cuối cùng về thỏa thuận này. Trong khi căn cứ quân sự Mỹ ở Úc cách Trung Quốc khoảng 3.800 km, Singapore lại gần Trung Quốc hơn rất nhiều. Nước này chiếm vị trí chiến lược trong vịnh Malacca, ngoài ra, Singapore nằm ở cực Nam của Biển Đông²⁴.

Các láng giềng của Trung Quốc muốn núp dưới ô của Mỹ. Theo các nhà bình luận Mỹ, Trung Quốc đang sử dụng sức mạnh kinh tế và quân sự gia tăng để hù dọa các nước láng giềng nhằm thiết lập sự kiểm soát đối với biển Đông. Vì vậy cho nên tại Summit EAS, mà trước hết tập trung thảo luận các vấn đề kinh tế thì hầu hết các nguyên thủ châu

---

²² Laura Meckler, “Obama Pushes New Asia Ties”,

<http://online.wsj.com/article/SB10001424052970203710704577050193258966880.html>

²³ Thời báo Hoàn cầu ngày 21/11/2011

²⁴ <http://nld.com.vn/2011/11/21/115840469p0c1006/my-dua-tau-quan-su-den-singapore.htm>

Á, ở hình thức nào đó đều nói lên sự quan ngại trước tham vọng này của Trung Quốc. Obama đã ủng hộ họ²⁵.

+ Ấn độ:

Trung Quốc cử tàu cá giả dạng khiến Ấn Độ lo ngại. Chính phủ Ấn Độ lo ngại việc Trung Quốc đại lục cử rất nhiều tàu cá, tàu thu thập tin tức thủy văn giả dạng, tạo ra mối đe dọa về các vụ đâm tàu nhằm vào các tàu thăm dò dầu khí của Ấn Độ tại biển Đông và Trung Quốc sẽ dùng từ “tai nạn” để ngụy biện sự việc; nhắc nhở các tàu thuyền Ấn Độ đi qua khu vực biển Đông phải hết sức cảnh giác với các tàu tiếp cận với tốc độ cao đồng thời cho rằng nếu Trung Quốc cử tàu chiến thì sẽ làm căng thẳng leo thang. Trong cuộc gặp với Thủ tướng Trung Quốc Ôn Gia Bảo bên lề hội nghị EAS, Thủ tướng Ấn Độ Manmohan Singh nêu: việc Ấn Độ thăm dò dầu khí tại biển Đông thuần túy là hoạt động kinh tế, các tranh chấp chủ quyền cần phải giải quyết theo luật pháp quốc tế²⁶.

+ Nga:

Nga đầu tư 400 triệu USD khai thác 2 mỏ dầu khí tại Việt Nam. Trong cuộc họp báo tại Hà Nội ngày 21/11, Tập đoàn dầu khí lớn thứ ba của Nga TNK-BP thông báo kế hoạch đầu tư 400 triệu USD để khai thác 2 giếng khí ở mỏ Lan Đỏ ở Bà Rịa-Vũng Tàu trong vài tháng tới. Tổng Giám đốc Công ty TNK Việt Nam Hugh McIntosh cho biết theo kế hoạch vào quý IV/2012 dự án này sẽ bắt đầu cung cấp khoảng 2 tỷ m³ khí đốt mỗi năm ra thị trường²⁷.

---

²⁵ Theo ng.ru. ngày 21/11/2011

²⁶ Liên hợp thời báo ngày 19/11/2011

²⁷ <http://www.voanews.com/vietnamese/news/vietnam/tussia-firm-to-invest-400mln-in-vietnam-gas-11-23-11--134387153.html>

II. Quan hệ các nước

“Quan hệ Trung - Ấn” của *Ashok K. Mehta*. Bên lề Hội nghị Cấp cao Đông Á tại Bali tuần trước, các quan chức Ấn Độ tháp tùng Thủ Tướng M.Singh nói rằng ông đã có hành động cứng rắn, bác bỏ việc Trung Quốc phản đối sự hiện diện của Ấn Độ tại Biển Đông và nói với Thủ Tướng Ôn Gia Bảo rằng mối quan tâm của Ấn Độ chỉ “thuần túy là thương mại”. Cũng cứng rắn như vậy, Thủ Tướng Ôn Gia Bảo cảnh báo “các thế lực bên ngoài” đừng để bị lôi kéo vào tranh chấp ở Biển Đông. Thủ Tướng Singh đã nhiều lần đề cập “có đủ không gian cho sự nổi lên của cả Ấn Độ và Trung Quốc”. Tuy nhiên Bắc Kinh nói không gian đó nằm trong một số lĩnh vực hợp tác nhất định. Thủ Tướng Singh cũng tự thừa nhận đã có 28 lần gặp gỡ các nhà lãnh đạo hàng đầu của Trung Quốc, con số kỷ lục đối với một Thủ Tướng Ấn Độ²⁸.

“Châu Á tìm tiếng nói chung để thử ý chí với Trung Quốc” của *Peter Hartcher*. Đó là một cuộc thử thách đối với ý chí. Chính phủ Bắc Kinh muốn ngăn cản các nhà lãnh đạo của 17 quốc gia khác thảo luận một vấn đề nhạy cảm về yêu sách lãnh thổ của Trung Quốc tại hội nghị vào cuối tuần. Thứ trưởng Ngoại giao Trung Quốc Lưu Chấn Dân đã nói tại buổi họp báo quốc tế hôm thứ ba “Chúng tôi hy vọng Biển Đông sẽ không được thảo luận tại Thượng đỉnh Đông Á.” Tại sao một siêu cường đang trỗi dậy ở Châu Á lại quá dè dặt như vậy? Bởi vì với chủ đề này, những yêu sách của phía Trung Quốc và nhiều quốc gia châu Á sẽ xung khắc với nhau và Bắc Kinh không hề muốn phải đối mặt với sự phản đối đồng thời từ các nước láng giềng²⁹.

“Châu Á mong mỗi chú Sam” của *John Lee*. Trong Hội nghị Thượng đỉnh Đông Á diễn ra vào cuối tuần, tất cả các lãnh đạo của các quốc gia, trừ Trung Quốc, Campuchia và Miến Điện, đã tham gia hưởng ứng Tổng thống Mỹ trong việc thúc giục một giải pháp đa

²⁸ <http://www.dailypioneer.com/columnists/item/50537-playing-checkers-with-china.html>

²⁹ Peter Hartcher, “Asia finds voice in test of wills with China”,

<http://www.smh.com.au/opinion/politics/asia-finds-voice-in-test-of-wills-with-china-20111121-1nqzi.html>

phương để giải quyết vấn đề Biển Đông. Mặc dù có sáu quốc gia liên quan đến các tranh chấp khác nhau về biên giới trên biển, yêu sách của Trung Quốc bao trùm rộng nhất và là nước có cách hành xử khá hiếu chiến. Căn cứ vào đòi hỏi có từ lâu của nước này rằng các tranh chấp của Trung Quốc với các quốc gia Đông Nam Á khác phải được giải quyết song phương - theo đó ngăn cản sự tham gia của Mỹ và tối đa hóa tiềm lực của Trung Quốc để đe dọa các quốc gia yếu sách nhỏ hơn – thì đây là một sự bước lùi chiến thuật quan trọng của Bắc Kinh³⁰.

Ấn độ bàn về đối đối thoại ba bên Ấn – Trung – Mỹ. Mỹ - Nhật - Ấn Độ sẽ tổ chức hội đàm 3 bên vào tháng 12. Ngoại trưởng Ấn Độ Ranjan Mathai nhân dịp này tổ chức hội đàm Ấn – Trung – Mỹ, cho rằng tiếp xúc giữa 3 nước sẽ có lợi cho việc duy trì ổn định của khu vực Châu Á và khẳng định Ấn Độ có khả năng duy trì tiếp xúc mang tính xây dựng với cả Trung Quốc lẫn Mỹ. Cho dù Ấn Độ và Trung Quốc có tồn tại vấn đề tranh chấp biên giới nhưng hai bên đều có nhiều lợi ích chung trong các vấn đề toàn cầu³¹.

Mỹ, Trung Quốc, Úc có thể tập trận chung. Ngày 22/11/2011, Bộ trưởng Quốc phòng Úc Stephen Smith cho biết Úc sẽ xem xét kỹ khả năng tổ chức tập trận chung giữa ba nước Mỹ, Úc và Trung Quốc. Stephen Smith cho biết đây chính là gợi ý của tổng thống Indonesia Susilo Bambang Yudhoyono với thủ tướng Úc Julia Gillard bên lề Hội nghị Thượng đỉnh Đông Á tại Bali (Indonesia) vào cuối tuần vừa qua. Canberra cho biết đã từng mở các cuộc bài tập trận chung và các buổi diễn tập bắn đạn thật với hải quân Trung Quốc vào năm ngoái³².

---

³⁰ John Lee, “Asia yearns for Uncle Sam”, <http://www.theaustralian.com.au/news/world/asia-yearns-for-uncle-sam/story-e6frg6ux-1226201730128>

³¹ <http://www.iiss.org/whats-new/iiss-in-the-press/november-2011/india-moots-trilateral-dialogue-with-united-states-and-china/>

³² <http://www.defensenews.com/story.php?i=8336281&&s=TOP>

III. Phân tích và đánh giá

“**Bước khiêu vũ Biển Đông**” của *Carlyle A. Thayer*. Đây không phải là việc đối kháng với Trung Quốc hay không mà là hòa bình và thịnh vượng ảnh hưởng tới toàn bộ Châu Á. Ở Bali, ông Obama nhắc lại lập trường của Mỹ mà bà Clinton đã tuyên bố vào năm ngoái – Mỹ sẽ không đứng về bên nào nhưng ủng hộ một tiến trình ngoại giao hợp tác và hòa bình dựa trên luật pháp quốc tế và đặc biệt là Công ước Luật biển của Liên Hiệp Quốc. Ông cũng nhắc lại rằng Mỹ có lợi ích trong tự do hàng hải và tự do thương mại quốc tế không bị cản trở. Trung Quốc có thể đã nghiên rặng tức giận nhưng ông Obama đã hành động đúng và hiệu quả. Đây là vấn đề toàn cầu và có thể khiến nhiều quốc gia ở Châu Á tham gia. Bắc Kinh, vì muốn giữ thế diện trên trường quốc tế, phải mềm mỏng. Điều này có thể là cơ hội để ASEAN gây sức ép lên Trung Quốc phải giải quyết vấn đề. Một giải pháp tập thể là khả thi, nếu ASEAN sẵn sàng đương đầu với thử thách³³.

“**Sử dụng luật chứ không phải chiến tranh ở Biển Đông**” Của *John Hemmings*. Hội nghị APEC và ASEAN gần đây tương ứng tại Honolulu và Bali, được chứng kiến những nỗ lực đổi mới trong việc giải quyết vấn đề Biển Đông bằng cách sử dụng cách tiếp cận dựa trên ngoại giao khu vực. Căng thẳng do những yêu sách đối với những hòn đảo và không gian hàng hải khác nhau đã gia tăng kể từ 2009, khi Trung Quốc, Việt Nam và Malaixia chính thức đệ trình những yêu sách của mình theo UNCLOS. Việc áp dụng nguyên tắc và sự lệ thuộc của lợi ích nội tại đối với các nguyên tắc pháp lý là một những lựa chọn khác mới mẻ hơn. Trong trường hợp này, đó có thể là giải pháp duy nhất có cơ hội nhận được sự chấp nhận chung. Các nhà lãnh đạo cần phải nhận thấy điều này. Chủ nghĩa dân tộc được giáo dục nhiều năm trong trường học đã làm phức tạp các nỗ lực để

---

³³Carlyle A. Thayer, “South China Sea Two-Step”,

http://online.wsj.com/article/SB10001424052970204452104577057842355358370.html?mod=googlenews_wsj

tìm kiếm giải pháp hòa bình cho tranh chấp Biển Đông. Đã đến lúc sử dụng con đường pháp lý³⁴.

Trung Quốc dịu giọng ở Bali: Điều gì kế tiếp ở Biển Đông? Một kết quả quan trọng trong chuyến công du châu Á của Tổng thống Obama là bước lui chiến thuật dễ nhận thấy của Trung Quốc trong vấn đề Biển Đông. Điều này không có nghĩa rằng Việt Nam, Philippin và các quốc gia khác ở trên biển có thể tiếp tục các hành động mà sẽ bị bỏ qua, nhưng – ít nhất vào lúc này – tàu hải quân của Trung Quốc có thể sẽ ít làm gián đoạn các hoạt động thăm dò dầu khí. Về cục bộ, đó có thể là tín hiệu đáng mừng, như *Tờ Times of India* gọi đó là sự nhượng bộ của Trung Quốc. Lúc này lợi thế ngoại giao đang ở bên những chú Hồ sau chuyến thăm của ông Obama nhưng “trong tình huống khi họ lợi thế số đông về ngoại giao và với việc Mỹ đứng ngoài đường biên với vai trò như một người lớp trưởng, Trung Quốc thường quay vào trong cái vỏ của mình.”³⁵

“Trung Quốc bày tỏ quan ngại về Biển Đông Mỹ”. Ngày 22/11/2011, trả lời câu hỏi tại buổi họp báo rằng liệu Trung Quốc và Mỹ có thể tham vấn với nhau về vấn đề biển, người phát ngôn Bộ ngoại giao Trung Quốc Lưu Vệ Dân cho biết:(1) Vấn đề Biển Đông là nhạy cảm và phức tạp. Dựa trên các kinh nghiệm quốc tế, loại những vấn đề kiểu như vậy chỉ có thể được giải quyết song phương giữa những nước có liên quan trực tiếp.(2) Tin rằng các bên liên quan trực tiếp có đủ sự khôn ngoan để tự giải quyết vấn đề mà không cần có sự can thiệp của các lực lượng bên ngoài.(3) Nhận định từ tình hình hiện nay cho thấy sự can thiệp từ bên ngoài sẽ chỉ làm phức tạp vấn đề Biển Đông chứ không giúp giải quyết được vấn đề³⁶.

---

³⁴ John Hemmings, “Law Not War in the South China Sea”,

<http://the-diplomat.com/2011/11/23/law-not-war-in-the-south-china-sea/>

³⁵http://oilandglory.foreignpolicy.com/posts/2011/11/20/beijings_climbdown_in_bali_what_is_next_in_the_south_china_sea

³⁶ <http://english.peopledaily.com.cn/90883/7652956.html>

“Trung Quốc cần tự tin trước sự quay trở lại châu Á của Mỹ”. Động lực quay trở lại châu Á của Mỹ dường như rất mạnh mẽ, sự lựa chọn đầu tiên của Trung Quốc có thể là theo sự chỉ dẫn mà đã được Đặng Tiểu Bình đưa ra: bình tĩnh quan sát và bảo đảm vị thế của Trung Quốc. Thực tế, động thái này của Mỹ chỉ mang lại sự an tâm về tinh thần đối với một số nước trong khu vực trong khi nó lại giúp mang về cho Mỹ những lợi ích kinh tế. Trung Quốc đóng vai trò quan trọng hơn Mỹ trong việc thúc đẩy sự phát triển kinh tế châu Á. Trung Quốc sẽ không đối đầu với Mỹ về quân sự và chiến lược. Hiện tại Trung Quốc đang ở vị thế cao hơn trong cạnh tranh Trung – Mỹ do đó Mỹ quay trở lại châu Á cũng không thể thay đổi được tình hình³⁷.

“Bàn về ý nghĩa và xu thế phát triển của nhận thức chung về vấn đề trên biển giữa Việt Nam và Trung Quốc” của *Kim Vĩnh Minh*, Chủ nhiệm Trung tâm nghiên cứu luật biển, Viện Khoa học xã hội Thượng Hải. Thoả thuận nguyên tắc và nhận thức chung về vấn đề trên biển giữa Việt Nam và Trung Quốc có các ý nghĩa sau: (i) Có lợi cho phát triển toàn diện và lành mạnh quan hệ giữa hai nước. (ii) Có lợi cho việc xoá bỏ bất đồng và đối lập, tăng cường lòng tin. (iii) Có lợi cho việc kiên trì sử dụng biện pháp chính trị giải quyết vấn đề tranh chấp biển. (iv) Có lợi để các nước khác học tập và làm theo. Tuy nhiên, cần đặc biệt chú ý một số vấn đề sau: (i) Hai bên cần có thiện chí thực hiện các nội dung của nhận thức chung và Thoả thuận nguyên tắc đã đạt được. (ii) Hai bên cần tích cực sử dụng các cơ chế đã được thiết lập. (iii) Hai bên cần tích cực nắm vững đại cục phát triển quan hệ giữa hai nước³⁸.

“Trung Quốc xuống thang sau khi tổng thống Obama thử thách tại Hội nghị” của *Daniel Ten Kate*. Trung Quốc đã làm dịu căng thẳng với Mỹ và đề xuất việc tài trợ để tăng cường các hoạt động hợp tác hàng hải ở Đông Nam Á sau khi ông Obama thách thức các hành động của nước này ở Biển Đông tại Hội nghị các nhà lãnh đạo châu Á. Hôm 19 tháng 11 ở Bali, Trợ lý Ngoại trưởng Trung Quốc Lưu Chân Dẫn cho biết Trung Quốc đã

---

³⁷ <http://www.globaltimes.cn/NEWS/tabid/99/ID/684894/China-takes-US-return-with-aplomb.aspx>

³⁸ Báo Hải dương Trung Quốc ngày 18/11/2011

cam kết giữ vững an ninh của các tuyến đường biển và đáng giá Mỹ là “một nước có vai trò quan trọng ở Châu Á kể từ sau thế chiến thứ hai”. Trung Quốc cũng không lựa chọn cách chỉ trích hiệp định của Mỹ với Úc trong việc tăng cường sự hiện diện quân sự ở khu vực với khoảng 2.500 lính thủy đánh bộ của Mỹ sẽ đóng tại phía Bắc của Úc. Cách tiếp cận dịu giọng của Trung Quốc dường như để tránh không có thêm các thành viên của Hiệp hội các Quốc gia Đông Nam Á tham gia vào chính sách kiềm chế Trung Quốc do Washington dẫn đầu³⁹.

“Việc củng cố quân sự của Mỹ không phải là mối đe dọa với Trung Quốc” của *Cheng Guangjin* và *Zheng Yangpeng*. Ngày 22/11, ngay sau chuyến thăm khu vực kéo dài 9 ngày của Tổng Thống Mỹ Barack Obama, ông Ben Rhodes, phó cố vấn an ninh quốc gia phụ trách về chiến lược truyền thông của Mỹ cho biết: (1) Việc Mỹ ngày càng tăng sự hiện diện tại khu vực châu Á –Thái Bình Dương không có nghĩa là đe dọa đến Trung Quốc. (2) Sự ổn định mà Mỹ tạo ra tại khu vực cũng góp phần vào thành công và sự phát triển hòa bình của Trung Quốc. (3) Vai trò của Mỹ tại khu vực là để bảo đảm “an ninh hàng hải”. (4) Mỹ có cam kết lâu dài tại khu vực và quan hệ lâu bền với các đồng minh, đối tác mà Mỹ cảm thấy cần phải làm sâu sắc hơn để họ trở nên vững mạnh hơn trong thế kỷ 21. (5) Mỹ theo đuổi chương trình tập luyện quân sự với một số nước trong khu vực do có kế hoạch tăng tập trận chung nhằm ứng phó với những thảm họa tự nhiên và Mỹ cũng muốn tăng cường năng lực như vậy với Trung Quốc⁴⁰.

Thực hiện: Tuấn Anh

---

³⁹ Daniel Ten Kate, “China Plays Down Sea Spats After Obama Challenge at Summit”,

<http://www.businessweek.com/news/2011-11-22/china-plays-down-sea-spats-after-obama-challenge-at-summit.html>

⁴⁰US build-up 'not a threat' to China, [http://usa.chinadaily.com.cn/world/2011-](http://usa.chinadaily.com.cn/world/2011-11/24/content_14151644.htm)

[11/24/content_14151644.htm](http://usa.chinadaily.com.cn/world/2011-11/24/content_14151644.htm)